

SEMINÁŘ VEŘEJNÉ ZAKÁZKY

JUDr. Ing. Radek Jurčík, Ph.D.

jurcik@mendelu.cz

2008

Nová právní úprava

- Zák. č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění zákona č. 110/2007 Sb. a zákona č. 296/2007, další novela PS
- Zák. č. 138/2006 Sb., doprovodný zákon
- Zák. č. 139/2006 Sb., koncesní zákon
- Zák. č. 140/2006 Sb., doprovodný zákon
- Účinnost od 1. července 2006

Účel existence právní úpravy

- Prostředek pro zabezpečení fungování zadavatele
- Jeden z nejvýznamnějších předpisů veřejného investování
- Nástroj k pořízení potřeb zadavatele za nejlepší cenu při odpovídající kvalitě
- Návaznost na další právní předpisy

Předzadávací stádium

- Sestavení plánu veřejných zakázek při schvalování rozpočtu zadavatele
- Najít kritéria pro vymezení předmětu veřejné zakázky
- Stanovit interní mechanismus postupu při zadávání veřejných zakázek
- Přijetí interních předpisů – směrnic o veřejných zakázkách

Interní předpis zadavatele

- Doporučený obsah:
- Vymezení předmětu veřejné zakázky v závislosti i na organizační struktuře zadavatele
- Konkretizace postupu zadavatele při zadávání veřejných zakázek (odpovědné osoby)
- Zadávání VZ malého rozsahu

Další související předpisy

- Veřejnoprávní předpisy (zákon o majetku státu, zákon o obcích, zákon o krajích)
- Soukromoprávní předpisy (obchodní zákoník, občanský zákoník)

Kritéria pro vymezení předmětu veřejné zakázky

- Finanční možnosti zadavatele,
- Provozní požadavky
- Organizační struktura zadavatele
- Povaha předmětu plnění veřejné zakázky
- Bezpečnostní a jiná rizika, apod.
- Nabídka na trhu ze strany dodavatelů,
- Předmět stavebních prací vymezených ve stavebním povolení, apod.

Stanovení předpokládané hodnoty veřejné zakázky

- Předpokládaná výše peněžitého závazku vyplývající z plnění veřejné zakázky
- Zadavatel nesmí rozdělit předmět veřejné zakázky tak, aby tím došlo ke snížení předpokládané hodnoty pod finanční limity mezi VZ malého rozsahu a podlimitní VZ a podlimitní a nadlimitní VZ
- Zvláštní způsoby stanovení předpokládané hodnoty VZ

Pojem a druhy veřejných zakázek

- Pojem veřejné zakázky
- Veřejné zakázky malého rozsahu, podlimitní a nadlimitní VZ - § 6
- Veřejné zakázky na dodávky zboží, služby a stavební práce (viz přílohy 1 až 3)
- limity 4.290, 6.607, 13.215, 165.288 tis. Kč do 31.12.07, nové limity od 1.1.2008: 3.782, 5.857, 11.715, 146.447 tis. Kč
- Další 2 mil. Kč, 6 mil., 20 mil. Kč

Zadávání veřejných zakázek malého rozsahu

- není upraveno zákonem o veřejných zakázkách, nutné respektovat jen základní zásady v § 6
- neuplatní se při jejich zadávání nový správní řád
- uplatní se interní směrnice zadavatele
- pokud je zakázka zadána na el. tržišti, považuje se zadanou v souladu se zákonem
- obdobně i v případě, kdy zadavatel má nabídky od 3 uchazečů

Zadavatel

- Veřejný zadavatel – dva základní druhy: státní orgány, územní samosprávné celky, jiné právnické osoby
- Dotovaný zadavatel
- Sektorový zadavatel (ovládání veřejným zadavatelem či výhradní oprávnění a výkon relevantní činnosti)

Jiná právnická osoba - příklady

- Nutno splnit dvě podmínky (určitý vliv veřejného zadavatele a činnost ve veřejném zájmu nemající komerční či obchodní charakter)
- Některé technické služby, státní podniky, subjekty ve školství, zdravotnictví, apod.
- Postačuje pouze jedna činnost ve veřejném zájmu

Sektorový zadavatel

- Zadává jen nadlimitní VZ a ještě mají větší limit
- Jen pokud tyto VZ souvisí s relevantní činností
- Jinak nepodléhá ZVZ
- Nemusí ustanovovat komise
- Další ulehčení, zvláštní výjimky, apod.

Obsah a druhy formulářů

- Viz vyhl. MMR o uveřejňování oznámení
- Předběžné oznámení
- Oznámení zadávacího řízení
- Výsledky zadávacího řízení
- Zjednodušené oznámení zadávacího řízení
- Pravidelné předběžné oznámení
- Oznámení zadávacího řízení – sekt. zad.
- Oznámení soutěže o návrh
- Výsledky soutěže o návrh
- Oznámení o zrušení
- lhůty začínají běžet dnem následujícím po dni odeslání oznámení či výzvy § 39 odst. 5

Další změny

- **Není zcela jasně upravena kvalifikace**
- **Nově upraveny výjimky ze zákona (in house kontrakty, apod.)**
- **Modifikovány jsou podmínky pro použití jednacích řízení**
- **Např. JŘBU dodávky za zvlášť výhodných podmínek**
- **Užití rámcové smlouvy (exkluzivní či soutěžní rámcová smlouva)**

Práva a povinnosti zadavatelů

- **Definovat předmět veřejné zakázky**
- **Vyhotovit na své náklady zadávací dokumentaci**
- **Požadovat jistotu,**
- **Stanovit další kvalifikační předpoklady, včetně způsobu jejich prokázání**
- **Stanovit kritérium pro selekci uchazečů u dvoustupňových řízeních**
- **Stanovit dílčí kritéria hodnocení a jejich váhu**
- **Rozhodnout o druhu zadávacího řízení**
- **Vyplnit formulář o zahájení zadání zakázky v zadávacím řízení, včetně uvedení všech údajů, které mají (mohou mít) vliv na rozhodnutí dodavatelů zúčastnit se daného řízení**
- **Jmenovat členy hodnotící komise a vyzumět je o jednání**
- **Vyloučit podatele, který nesplnil kvalifikaci a zadávací podmínky**
- **Vydat rozhodnutí o vyloučení dodavatelů**
- **Rozhodnout o výběru nejvhodnější nabídky**
- **Uzavřít smlouvu**

Stanovení kvalifikace ze strany zadavatele

- Požadavky na ekonomickou, technickou a fin. způsobilost
- Stanovení způsobu prokázání požadovaných kvalifikačních kritérií
- Další kvalifikační kritéria musí souviset s konkrétním předmětem veřejné zakázky
- Je jimi možné nastavit minimální míru kvalifikace – opět jen ve vztahu k předmětu a rozsahu konkrétní veřejné zakázky

Dodavatelé a kvalifikace

- **§ 50 - podrobná úprava**
- **4 druhy kvalifikačních předpokladů:**
 - základní
 - profesní
 - ekonomické a finanční
 - technické včetně jakosti
- **prokazování:**
 - nadlimitní - vše doklady
 - podlimitní
 - možnost čestných prohlášení
 - ekonomická a finanční a technická způsobilost - nepovinná

Zadávací dokumentace

- Krycí list zadávací dokumentace
- Předmět plnění veřejné zakázky
- Kvalifikační předpoklady – rozvedení požadavků na kvalifikaci v „oznamovacím“ formuláři
- Další zadávací podmínky
- Platební podmínky
- Způsob zpracování nabídkové ceny, včetně stanování, že dodavatel má uvést celkovou nabídkovou cenu v členění s DPH a bez DPH
- podmínky, za nichž lze překročit nabídkovou cenu
- povinnost použít formulář smlouvy od zadavatele, který bude přílohou zadávací dokumentace
- Požadavek na zpracování a formu nabídky
- pokud nejsou hodnotící kritéria jednoznačná, rozvést, co v nich bude zadavatel zohledňovat
- Požadavek na poskytnutí vzorků, jejich správa, požadavek na provedení zkoušek

Zadávací řízení

- jak zvolit vhodné zadávací řízení
- rozdíl mezi použitím užšího, otevřeného a jednacího řízení, výhody
- rámcové smlouvy
- veřejná soutěž o návrh
- Otevřené, užší, jednací řízení s uveřejněním a bez uveřejnění, soutěžní dialog – koncepční rozhodování

Zadávací řízení 2

- Otevřené řízení
- Užší řízení
- Jednací řízení s uveřejněním
- Jednací řízení bez uveřejnění
- Soutěžní dialog
- Zjednodušené podlimitní řízení

Soutěžní dialog

- nový druh zadávacího řízení, ale **pouze pro veřejné zadavatele**
- určeno pouze pro zadání VZ se **zvláště složitým předmětem**
- veřejný zadavatel není objektivně schopen vymezit technické podmínky nebo právní nebo finanční podmínky
- výzva všem dodavatelům, kteří mají zájem, k podání žádosti o účast a k prokázání kvalifikace
- výzva k účasti v dialogu – min. 3 dodavatelé
- **jednání s dodavateli** s cílem nalézt vhodné řešení VZ
- ukončení jednání = výzva k podání nabídek

Jednací řízení s uveřejněním

- § 28 - výzva všem dodavatelům, kteří mají zájem, k podání žádosti o účast a k prokázání kvalifikace
- výzva k podání nabídek – omezení na min. 3 zájemce
- zadavatel provede hodnocení nabídek a oznámí předběžný výsledek hodnocení
- **vyzve k jednání o nabídkách** – lze opět omezit počet uchazečů, kteří budou vyzváni k jednání
- jednání o nabídkách – společně či zvlášť, jedna či více fází
- lze jednat o všech aspektech podaných nabídek
- zadavatel nesmí měnit zadávací podmínky
- následně dojde k úpravě smlouvy

Jednací řízení s uveřejněním pokračování

- § 23 - v předchozím řízení byly doručeny pouze **neúplné nebo nepřijatelné nabídky**
- nelze změnit zadávací podmínky a řízení musí být zahájeno bezodkladně po zrušení předchozího řízení
- **neúplná nabídka** – nevyhověla při otevírání obálek
- **nepřijatelná nabídka**
 - **nevhodné** – nesplňují požadavky na předmět
 - nesplňují další požadavky zadavatele (smluvní podmínky...)
 - uchazeč neprokázal kvalifikaci
 - v rozporu s právními předpisy
 - podány po lhůtě
 - mimořádně nízká nabídková cena

Jednací řízení s uveřejněním pokračování

- **výjimečně** – vzhledem k rizikům lze předpokládat, že nabídkové cenu budou neporovnatelné
- **služby** – nelze stanovit předmět a hodnotící kritéria předem
- **stavební práce pro výzkum a vývoj**
- **veřejný zadavatel** – služby z přílohy č. 2 i bez naplnění podmínek
- **sektorový zadavatel** – bez naplnění podmínek pro všechny druhy VZ

Jednací řízení bez uveřejnění

- § 34 - písemná výzva jednomu či více zájemcům
- § 22 - obecné podmínky:
- v předchozím řízení nebyly podány **žádné nabídky**, pouze nevhodné nabídky či žádné žádosti o účast v užším řízení nebo JŘSU
 - nelze změnit zadávací podmínky a řízení musí být zahájeno bezodkladně po zrušení předchozího řízení
 - z technických či uměleckých důvodů – **pouze 1 dodavatel**
 - krajně **naléhavý případ** – nepředvídaný a nezáviněný stav a zároveň časová tíseň

Jednací řízení bez uveřejnění

- **dodatečné dodávky – náhrada či rozšíření původní dodávky**
- **po soutěži o návrh – VZ na služby**
- **dodatečné stavební práce či služby**
 - nezbytné pro dokončení původní VZ
 - nelze technicky či ekonomicky oddělit
 - u veřejného zadavatele pouze do 20%
- **nové stavební práce (veřejný zadavatel i služby)**
 - možnost zahrnuta v původních zadávacích podmínkách
 - cena nových prací zahrnuta do původní předpokládané hodnoty
- **širší možnosti pro sektorové zadavatele**

Jednací řízení s uveřejněním

- Podmínky pro použití tohoto řízení jsou pro veřejné zadavatele uvedeny v zákoně
- Pro sektorové zadavatele užití bez omezení
- Nová úprava jednání
- Jde o jednání o nabídkách
- Následná úprava návrhu smlouvy

Zjednodušené podlimitní řízení

- Pro podlimitní veřejné zakázky na služby a dodávky a stavební zakázky do 20 mil. Kč bez DPH
- Výzva nejméně 5 zájemcům
- Výzvu je nutné zveřejnit po dobu trvání lhůty pro podání nabídek
- Min. lhůta k podání nabídek 15 dnů

Nabídka

- písemná nebo elektronická
- § 68 obsah:
 - identifikace zadavatele
 - podepsaný návrh smlouvy
 - podepsané prohlášení o vázanosti obsahem nabídky
 - další požadované dokumenty
 - doklady o kvalifikaci (otevřené řízení)
- DNS – předběžná nabídka
- 1 dodavatel – 1 nabídka
- dodavatel nesmí být subdodavatelem jiné nabídky
- 1 dodavatel může být subdodavatel pro více nabídek

Lhůty

- Žádost o účast 37 a 15 dnů
- pro nadlimitní VZ zůstávají (52 a 40 dnů)
- Zkrácení lhůt v případě podlimitních VZ 22 a 15 dnů
- Lhůty začínají běžet následující den po odeslání oznámení či výzvy k podání nabídek

Lhůty 2

- Zkrácení lhůt v případě elektronických postupů
- O 5 dnů v případě elektronického poskytnutí zad. dokumentace
- O 7 dnů v případě elektronického zaslání oznámení
- Důraz na elektronický způsob zveřejňování formulářů

Seznamy

- **§ 125 seznam kvalifikovaných dodavatelů**
 - MMR
 - ve stávajícím rozsahu
 - základní a profesní kvalifikační požadavky
 - povinnost 1x ročně potvrdit údaje prohlášením
- **§ 133 systémy certifikovaných dodavatelů**
 - profesní sdružení apod.
 - schválení systému od MMR
 - certifikace certifikačními orgány
 - prokázání jen v rozsahu zapsaných údajů

Otevírání obálek

- **veřejný zadavatel** – 3 čl. komise, lze použít hodnotící komisi
- **sektorový zadavatel** (veřejný zadavatel u RS) – může otevírat sám
- do 30 dnů od podání nabídek
- **účast:** zadavatel (komise), uchazeči, další osoby
- **kontrola úplnosti:** jazyk, podpisy, požadované součásti
- vyloučení uchazečů s neúplnou nabídkou
- protokol

Otevírání el. obálek

- zpřístupnění obsahu komisi
- **termín:** od lhůty pro podání do otevírání „papírových“ nabídek
- **DNS:** otevírá zadavatel (ne komise)
- **papírové i elektronické nabídky**
 - 1. informace o elektronických nabídkách
 - 2. otevírání papírových nabídek
- **jen elektronické nabídky:** nekoná se „otevírání obálek“
- kontrola autenticity

Hodnotící komise

- ustanoví veřejný zadavatel – ne v JŘBU a při DNS a RS
- min. **5 členů**, 1/3 odborně způsobilých, pokud odůvodněno předmětem VZ, zástupce zadavatele
- zadavatel = ČR, státní příspěvková organizace:
 - zvýšený počet členů a 2/3 odborně způsobilých členů
 - nad 200 a 500 mil Kč – ustanovuje ministr či vláda
- možnost náhradníků, usnášenischopnost při 2/3 účasti
- nepodjatost, mlčenlivost
- přizvání jiných osob, protokol

Posouzení nabídek

- splnění **zákonných požadavků a požadavků zadavatele**
- lze přizvat **poradce** k posouzení nabídek
- lze žádat písemné vysvětlení nejasností
 - lze doplnit vysvětlení na jednání komise
- **dodatečné informace na žádost zadavatele v soutěžním dialogu**
- **mimořádně nízká nabídková cena:**
 - nutno písemně zdůvodnit
 - lze doplnit vysvětlení na jednání komise
 - možno akceptovat jen pro objektivní příčiny
- vyřazení nabídky ⇒ vyloučení uchazeče z účasti v řízení

Hodnocení nabídek

- **kritéria hodnocení:**
 - **ekonomická výhodnost nabídky** – váhy v procentech či pořadí
 - cena
 - technická úroveň
 - estetické a funkční vlastnosti
 - **nejnižší nabídková cena** (nelze u SD!)
- **zadavatel rozhodne o novém rozhodnutí, pokud komise porušila zákonem stanovený postup**
- **zpráva o posouzení a hodnocení nabídek**
- **komise neprovede hodnocení nabídek, pokud by měla hodnotit pouze jednu nabídku**

Nové instituty

■ **rámcová smlouva § 11 a § 86**

- smlouva s jedním nebo 3 a více dodavateli na dobu určitou upravující podmínky jednotlivých dílčích plnění (zejména množství a cenu)
- max. na 4 roky (ne u SZ)
- dílčí plnění na základě písemné výzvy k plnění či k podání nabídky

■ **centrální zadavatel § 3**

- subjekt, který zadává veřejné zakázky na účet jiných zadavatelů nebo pro ně přímo pořizuje dodávky, služby či stavební práce
- je odpovědný za porušení zákona
- zadavatel zadáním VZ prostřednictvím centrálního zadavatele splní povinnost zadat VZ podle zákona

Nové instituty2

■ **dynamický nákupní systém § 93**

- plně elektronický systém pro pořizování běžných VZ, který je časově omezený a otevřený po celou dobu trvání všem dodavatelům, kteří splní vstupní podmínky
- zavedení DNS na základě otevřeného řízení
- kritéria pro vstup a pro výběr – dílčí výzvy k podání nabídek

■ **elektronická aukce § 96**

- elektronický systém hodnocení nabídek, který umožňuje předkládání nových hodnot nabídek a sestavování aktuálních pořadí nabídek na základě automatických metod hodnocení
- pravidla pro aukční hodnoty – vzorec, min. rozdíl, počet a délka fází
- cena i další kritéria, která lze vyjádřit v číslech

Ukončení zadávacího řízení

- **výběr, 15 dní na námitky, uzavření smlouvy do 15 dnů**
- **zadavatel zruší**
 - nebyly podány žádné nabídky či došlo k vyloučení všech dodavatelů
 - uchazeči 1.-3. odmítli podepsat smlouvu
- **zadavatel může zrušit**
 - nebyl naplněn minimální počet zájemců (žádostí o účast)
 - nabídku podal menší počet zájemců než byl vyzván
 - 1. nebo 2. uchazeč v pořadí odmítl podepsat smlouvu
 - podstatná změna okolností
 - důvody zvláštního zřetele hodné, pro které nelze po zadavateli objektivně požadovat, aby v zadávacím řízení pokračoval

Přezkumné řízení

- **§ 110 námitky proti rozhodnutí zadavatele**
 - do 15 dnů, kdy se stěžovatel dozví, nejpozději do uzavření smlouvy
 - do 15 dnů od doručení oznámení o výběru
 - podrobná úprava náležitostí námitek
 - lze se vzdát práva podat námitky, lze vzít zpět již podané námitky
 - 45-ti denní zákaz platí jen při podání návrhu na přezkum
- **§ 112 přezkum před ÚOHS**
 - do 10-ti dnů od doručení rozhodnutí zadavatele
 - proti úkonům, které mohou vyloučit zásady zákona
 - sankce za správní delikty
 - **Přiznání paušální částky za provedené řízení**

Náhrada škody

- Podle občanskoprávních předpisů
- Rozhoduje o ní soud
- Možnost spíše teoretická
- Může se jí domáhat jak zadavatel, tak dodavatel

Rozdíl mezi veřejnou zakázkou a koncesní smlouvou

Veřejná zakázka (dodávky, stavby, služby)

- finanční úplata zadavatele v penězích v plné výši
- dodavatel nenese žádná rizika (mimo obvyklá – vady, nedodělky, záruka)
- předmět veřejné zakázky dodavatele dále smluvně nevyužívá, ekonomicky na něm není závislý

Koncesní smlouva (stavby, služby)

- není finanční úplata zadavatele v penězích nebo jen zčásti
- místo finanční úhrady zadavatel poskytne koncesionáři právo užívat předmět plnění smlouvy - úplata závislá na ekonomických ukazatelích (pravidelná údržba, dohodnuté opravy, ukazatele využití atd.)
- smlouva písemná, na dobu určitou
- koncesionář nese podstatnou část rizik spojených s plněním smlouvy
- koncesionář může vybírat poplatky přímo od uživatelů služby

Dodavatelé a PPP projekty

- Nové možnosti pro dodavatele
- Dodavatelé mohou nabídnout vizi svého projektu pro veřejnou správu
- Výhody a nevýhody partnerství mezi veřejným a soukromým sektorem
- Příklady schválených pilotních projektů jako zdroj inspirace

Znaky PPP projektů

- **Dlouhodobost** této spolupráce (cca 5 až 25 let, někdy i více)
- **Rozložení plateb veřejného sektoru** (lepší alokace veřejných financí, ne však jednoznačně úspora)
- **Spolufinancování projektů veřejné infrastruktury ze soukromých zdrojů** (náklady mohou být částečně financovány i přímo od uživatelů služeb)
- **Vyšší hodnota za veřejné peníze** (vyšší užitek k vynaloženým prostředkům, celkově zlepšení infrastruktury veřejných služeb v ČR)
- **Využití know-how podnikatelských subjektů**
- **Využití špičkových postupů při realizaci PPP i při dalším poskytování veřejných služeb občanům**
- **Přenos některých rizik z veřejnoprávního partnera na podnikatelský subjekt** (např. zajištění koordinace financování konkrétní akce, odpovědnost za ekonomické využití stavby, za její udržování a zajištění oprav)
- **Efektivní způsob výstavby, využití staveb a realizace veřejných služeb** (uplatnění podnikatelského myšlení, podnikatel nese část rizik za efektivní fungování PPP)
- **Smluvní vztahy v PPP – smluvní disciplína soukromého partnera**
- **Role ekonomického provozovatele veřejného sektoru** (kontrola standardů služeb, cen)

Obsahové formy partnerství

Různé kombinace smluvních vztahů při výstavbě ve formě PPP např.

- BOT (postav, provozuj, převed')
 - DBFO (navrhni, postav, financuj, provozuj)
 - DBFOT (navrhni, postav, financuj, provozuj, převed')
- (např. dálnice, silnice, mosty, justiční paláce, věznice, stravovny, ubytovny, skládky odpadů)

2) **Pronájmy** (např. Eltodo – veřejné osvětlení, provoz vodovodů a kanalizací)

3) **Smlouvy o provozu a řízení** (např. IT sítě + řízení IT včetně lidí, účetní služby)

4) **Smlouvy o poskytování služeb** (např. ostraha, občerstvení)

5) **Klasický outsourcing** (vyčlenění určitých činností mimo a jejich zajišťování soukromým dodavatelem)

Standardní fáze PPP projektů

- 1) Příprava a zpracování projektu PPP zadavatelem
- 2) Sondování zájmu soukromých subjektů o realizaci PPP
- 3) Výběrové řízení na soukromého partnera – smlouva
- 4) Realizace PPP + zadavatel v postavení ekonomického provozovatele

Druhy koncesních smluv

- Koncesní smlouvy de minimis – do 20 mil. Kč
- Standardní koncesní smlouvy
- Významné koncesní smlouvy
- Zvláštní postup v případě nadlimitních stavebních koncesních smluv